

АЛЪН А. МАКФАРЛЪН

ХИМН НА КРАСОТАТА

НАВАХО

Превод от английски: Юлия Бучкова-Малеева, 1981

chitanka.info

Разказвачът на приказки от племето навахо разказва така. Мечката, Жабата, Змията и Костенурката решили да нападнат хората от едно село под океана. Говорело се, че в къщата на шамана има много вълшебни неща. Тъй като Мечката и Змията не можели да плуват под водата, останали да пазят брега, докато трае нападението. Жабата и Костенурката нахлули в един от хоганите, Къщата на мидите, с намерение да отвлекат на брега няколко момичета, но селяните чули писъците на момичетата и хукнали да ги спасяват. Пристигнали на часа и двамата нападатели, като разбрали, че няма да могат да отвлекат момичетата, скалпирали две от тях. Косата на по-голямото била обточена с бели мидени черупки, а косата на по-малкото — украсена с тюркоази. Нападателите скрили скалповете в една магическа торба и избягали от хогана.

Хората се нахвърлили върху крадците тъй яростно, че Жабата, с помощта на магия, започнала да се свива, станала съвсем малка и успяла да се скрие под черупката на Костенурката. Така и двамата се отървали от атаката, защото и най-здравите чукове и брадви на хората от селото не могли да разчупят черупката на Костенурката. Тогава хората хвърлили Костенурката и Жабата в голяма пещ, където горял силен огън, с намерение да ги изгорят до смърт. Жабата се измъкнала изпод черупката на Костенурката и започнала да едрее и да пръска вода върху огъня, докато го изгасила.

Когато селяните отворили вратичката на пещта, заварили двете животни живи. Но щом Жабата и Костенурката се опитали да избягат, хората ги хванали и наивно решили да удавят двамата нападатели, като ги хвърлили в бърза река. Това спасило Костенурката и Жабата, които отнесли със себе си майсторски украсените скалпове. Когато Жабата и Костенурката излезли от реката на брега, вятърът задухал по бреговата ивица и съобщил на Змията и Мечката къде да ги пресрещнат.

Четирите животни вече наблизавали своето село, когато срещнали осем селяни, които поискали да узнаят кой от нападателите носи двета скалпа; но нито едно от животните не издало тайната.

Тогава двама от селяните, които имали красиви дъщери, обещали да ги дарят като годеници на онзи, който стреля най-далече. Всъщност селяните искали да разберат колко силни са нападателите, за да отнемат скъпоценностите от крадците. Осмината пуснали стрелите си, същото сторили и останалите. Най-напред Мечката и Заекът не се

съгласили да стрелят, защото, казали те, били твърде стари да се състезават с младежите. Макар че някои стрели отишли много далече, нито една не стигнала стрелите на Мечката и Заека.

По-младите мъже много се ядосали и хукнали към селото, без да чакат Мечката и Заека. Но дори и по-възрастни от останалите, Мечката и Заекът скоро настигнали младежите и отново започнали да се състезават в стрелба. И отново Мечката и Заекът спечелили, но двамата селяни, чиито дъщери щели да бъдат за награда, още не искали да ги обещаят като годеници на нападателите.

Групата се завърнала в селото, но Мечката и Заекът решили да останат на лагер малко извън селото. Мислели, че така откраднатото съкровище ще бъде на много по-сигурно място. Построили си удобен подслон и започнали да замислят план за спечелването на двете дъщери без повече състезания.

Като се върнали в селото, хората затащували; скоро всички младежи танцуvalи под ритъма на барабаните и песните. Както танцуvalи, двете девойки, обещани като награда, усетили чуден аромат, който сякаш ги зовял. Решили да тръгнат по уханните следи и незабелязано от останалите, танцуващи, се запътили нататък. Следите, по които тръгнали, скоро ги довели до подслона, построен от Мечката и Заека. Надникнали вътре и за своя радост заварили двама много красиви момци, богато облечени. Момъкът мечка бил облечен в черно, а по Момъка заек се преплитали всички цветове на дъгата. И двамата имали приказни накити и любезнозно се усмихвали.

По-голямата от девойките видяла, че младежите пушат, и помолила Мечката за малко от тютюна с чуден аромат. Той отвърнал: „Не!“. Но Заекът поканил девойките и им казал, че биха могли да опитат тютюна вътре. Девойките харесали външността и любезните обноски на младежите и влезли в колибата да поседнат. Мечката подала лулата с бели мидени черупки на по-голямото момиче; а Заекът предложил красивата тюркоазена лула на по-малката. Всяка си дръпнала по веднъж от своята лула и изведнъж светът се замъглил и станал черен.

На сутринта Заекът поднесъл силен тамян пред лицата на девойките и те дошли на себе си. Видели, че навън е ден и че Мечката и Заекът са се превърнали в старци. През деня момичетата останали затворени, но когато се стъмнило, по-малката, Глиспа, се опитала да

избяга. Знаела, че е вързана за глезена на Змията с тънка, дълга синя змия-стрелец. Всеки път, когато момичето се опитвало да разхлаби примката около китката си, Змията се събудждала. Тя изчаквала Змията отново да заспи. После, като наслюнчила тънката си китка, внимателно я извадила от малката примка, без да събуди змията, която я пазела в плен.

Когато стигнала до вратата, тя открила, че колибата е заобиколена от стотици съскащи змии. Най-силно съскали и я заплашвали тогава, когато тя проявяваща страх; затова помолила духовете си да й дарят смелост. Така успяла да премине през виещите се змии и да излезе на свобода.

Очаквали я обаче други големи премеждия. Тъкмо се отдалечила малко от колибата, дочула гневни гласове, които тутакси познала. Близките и приятелите й от селото я търсели. Знаела, че ако я открият, ще я убият. Огледала се как да избяга, но зад гърба си видяла, че Змията е по следите й. Страхът дал крила на нозете й и тя побягнала към близка река; скочила в нея, за да не може Змията да я намери по мириса.

Тъкмо наблизила възвищенията и поела да заобиколи подножието на едно от тях, когато усетила силна жажда. Внезапно пред нея се появило езеро. Появили се хората на Змията и я попитали откъде идва. Разказала им тя цялата истина за онова, което се случило, и забелязала как се стопила твърдостта по лицата им. Повдигнали те единия край на езерото, сякаш било от кожа, и й казали, че щом казва истината, може да влезе в страната им.

Тя тръгнала през една житна нива, похапнала си, а хората й дали да пие вода и се отнасяли с нея мило. Взели я в едно жилище, подобно на тези, в които живеели хората пуебло, и я уверили, че ще бъде в безопасност от стареца, от когото избягала. Останала тя в къщата, дали й да яде вълшебна каша от една вълшебна купа, която никога не се изпразвала. После отишла с новите си приятели на голямо пиршество и там отново видяла Човека змия; но не се изплашила от него, защото той отново бил млад и красив и облечен с разкошни дрехи на дъгата, както преди.

Зарадвала се тя, седнала до младия мъж, докато пирували, и забелязала, че всички хора, които минават покрай тях, почтително поздравяват младежа. Тогава той й казал, че е велик шаман, един от

малцината, които знаят изцяло приказния химн Хозони; знаел също как да рисува магическите, ритуални пясъчни рисунки, които били част от церемонията. Така се изпълнявал химнът на изцелението.

Когато момичето заявило, че много обича музика, младият мъж я научил да пее и рисува. Момичето усвоило всичко много бързо. Било щастливо при хората на Змията и останало в страната им две зими. После се затъжила за своите и разкрила мъката си на вълшебника Човек-змия. Казала му, че не само иска да види хората си, но че иска да научи и по-големия си брат да пее химна и да рисува; той щял да използва магията, за да изцери болните в своята страна.

Глиспа се завърнала при хората си и открила, че времето е заличило разликите помежду им и че гневът им вече е преминал. Посрещунали я, сякаш се връщала от смъртта, а тя веднага захванала да учи брат си да пее прекрасния химн и да рисува по пясъка, което все още било прясно в паметта ѝ. Брат ѝ много се мъчил да научи всичко, но не успял да запомни правилно да подрежда отделните песни в химна и начините, по които да нагласява отделните пясъци, за да постигне изцеление.

След като правила многократни опити да посвети своя брат в тези тайни, един ден тя насочила ръцете му върху пясъчната рисунка, пеейки химна, и поставила по една царевично зърно на всеки цвят, където била нужна промяна; отбелязала и местата, където започвала всяка песен, като поставила четири царевични зърна на тези точки. Оставила ги така до настъпването на зората, когато накарала слугите си да съберат царевицата. Докато пеела някои от вълшебните части на химна, направила от царевицата гъста супа. Когато брат ѝ хапнал от супата, запомнил думите и положенията на песните в химна; запомнил и точно как се наредват пясъчните рисунки, а също и местата на всеки цвят.

Глиспа се зарадвала и научила брат си на всички церемонии, придружаващи пеенето на химна. Показала му и как трябва да се прави молитвеното поднасяне на пера по време на церемонията. Сега брат ѝ научавал всичко много бързо. Скоро станал велик шаман, който знаел не само да лекува болните, но и да обучава други шамани, за да могат да изпълняват могъщата церемония на Химна на красотата.

Навахите се радвали, че в живота им е дошла великата вълшебна церемония. Когато се изпълнявала тази церемония, тя продължавала

четири дни и четири нощи и хората се къпели, за да са чисти за церемонията. А когато свършвала и последната й част, главният шаман разказвал за възможното завръщане на Човека змия. Хората знаели, че той притежава сила, която може да ги отведе в страшния подземен свят; затова, когато внезапно се появявал шаман, преоблечен като Човека змия, ефектът върху лекувания пациент обикновено бил тъй силен, че изцелението му ставало почти сигурно.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.